

Po moč

Časopis študentk in študentov socialnega dela

- Številka 3
- Letnik II
- Junij 2016
- Brezplačnik

Kolofon

Uredniški odbor

**Manca JURCA, Klavdija KORAŽIJA,
Valerija ŽEBOVEC.**

Člani delovne skupine

**Valerija ŽEBOVEC, Manca JURCA,
Tjaša FRANKO, Klavdija KORAŽIJA,
Domen POKORN, Manca POSEGA, Sara
RODMAN, Nika STEFANIŠIN, Nina
KOVAČ.**

Lektura

Anja COREL

Oblikovanje

Tjaša FRANKO

Fotografija iz naslovnice

Tjaša FRANKO

Tisk in naklada

Birografika BORI d.o.o., 200 izvodov

Izid

Junij 2016

ISSN 2385-9865

Po moč pripravlja Delovna skupina za
študentski časopis Fakultete za socialno delo.

Časopis izhaja trikrat letno.

*Članki izražajo stališče avtorjev in ne
nujno tudi stališča uredništva **Po moč**.*

*Vse pravice so pridržane, vsak ponatis dela
ali celota brez pisnega dovoljenja uredništva
ni dovoljena.*

Brezplačnik

Številko financirajo:

Študentski svet Fakultete za socialno delo,
in

Študentska organizacija Fakultete za socialno delo.

ABC

Velenjski primer rejništva v medijih in nezaupanje v stroko socialnega dela	... 6
Socialno podjetništvo - alternativa kapitalizmu	... 9

Profesor se predstavi

Doc. dr. Srečo Dragoš	... 12
-----------------------	--------

Predstavite organizacij in njigovega delovanja

Povzetek dela ŠS FSD v študijskem letu 2015/16	... 17
Kje 'maš pa ti prakso letos?	... 18
Na splet po brezplačen psihološki nasvet	... 19
Dva projekta mladinskega in terenskega dela iz ene hiše	... 20

“Življenje se začne, kjer se območje udobja konča.”

Uvodnik bomo tokrat pričeli kar s koncem. Z zadnjo številko revije Po moč se od udejstvovanja v kreativnem projektu poslavlja nekaj njenih prvotno aktivnih članov, ki so s svojimi idejami, kritičnostjo, zagnanostjo in delavnostjo pripomogli, da se je ustvarila, razcvetela in postala stalni in nepogrešljivi del fakultetnega prostora prva revija študentov Fakultete za socialno delo.

Med temi, ki se poslavlja, dva verjetno z zanimanjem bereta uvodnik, ki ga tokrat prvič nista soustvarila. Najlepša hvala Patriciji in Andreju, ki sta začela pisati novo zgodbo na Fakulteti za socialno delo in bila srce in motor časopisa Po moč.

Z vsako številko smo skupaj pridobili več bralcev, ki ste revijo hitro razgrabili in nam s svojimi odzivi dali moč, da smo z delom nadaljevali. Z vsakim novim piscem, ki je zbral pogum, da se je pridružil naši ekipi in pokazal svoje spretnosti, je revija postala boljši in bogatejši patchwork pogledov, znanj in umetnosti. Vsakemu, ki nam je bil pripravljen posvetiti trenutek pozornosti, bodisi z ustvarjanjem, branjem ali komentiranjem našega dela, se tako iskreno zahvaljujemo.

Ob temu pa je pomembno poudariti naslednje: želimo si vas še več! Prepričani smo, da je med nami še ogromno izjemno nadarjenih posameznikov, ki svet okoli sebe strastno čutijo in imajo željo te

občutke ubesediti ter poslati v svet. Prepričani smo pravzaprav, da si to ti. Življenje se začne, kjer se območje udobja konča, zato rej zberi pogum, naredi korak in dodaj svoj posebni košček tkanine v našo vezenino. Čeprav se od ekipe nekaj članov poslavlja, jih mnogo ostaja. Želimo si skleniti nova prijateljstva, spoznati druge zgodbe in svetove ter vedno znova soustvariti izviren projekt Po moč-i.

Če si pripravljen-a svojo ustvarjalnost deliti z ostalimi, te torej vabimo, da se nam drugo leto pridružiš ali pa svoj prispevek dodaš kot bralec in se na naše članke še vedno kritično odzivaš, jih deliš z ostalimi in dovoliš, da s teboj delimo naše zgodbe.

In pa seveda: vsem študentom želimo izjemno uspešen in lep zaključek študijskega leta 2015/2016. Naj bo poletje toplo in brezskrbno, oktober pa začet s pogumom, zagonom in strastjo za novimi spoznanji in izkustvi!

Uredniški odbor
Manca JURCA,
Klavdija KORAŽIJA,
Valerija ŽEBOVEC.

■ Piše: Klavdija KORAŽIJA, dipl. soc. del. (UN)

Velenjski primer rejništva v medijih in nezaupanje v stroko socialnega dela

Kako že gre tisti Slovenski pregovor: »Le čevlje sodi naj kopitar.«? Zaradi navedenega stavka, si dovolim pisati in razmišljati o tem tudi v šolskem časopisu, namreč jaz sem kopitar in to so naši čevlji.

Aprila je v medijih izbruhnila zgodba, ki je pretresla Slovensko javnost in spodbudila mnoge diskusije ali bolje rečeno negativne kritike o ravnanju socialnega dela in dotičnem primeru Velenjskega CSD-ja, ki se je odločil, da dečka v rejništvo ne zaupa babici in dedku, temveč jih v vzgojo in varstvo da rejniški družini, ki z njima ni v sorodstvenem razmerju.

Na eni strani so »ulični strokovnjaki« učili socialne delavce, kako naj delamo, na drugi strani pa se je stroka morala zaviti v molk, saj spoštuje varstvo osebnih podatkov in je lahko ljudem zgolj sporočila, da je bila odločitev CSD-ja pravilna in strokovna. Tisto, kar se je zopet pokazalo v tej zgodbi, je nezaupanje v stroko socialnega dela, saj kljub temu, da so odločitev kot pravilno podprli trije strokovni organi (inšpektor, ministrica in varuhinja človekovih pravic), to ni prepričalo slovenskih »uličnih strokovnjakov«.

Tisti, ki imamo strokovna znanja na področju socialnega dela (»kopitarji«), smo že prej domnevali, da slika ni zgolj črna bela in v razmišljanju iskali morebitne potencialne razloge za takšno odločitev ter se nagibali k misli: »Kaj pa če stara starša enostavno nista bila primerna in to ni v največjo korist otrok?«. Spraševali smo se o morebitnih razlogih za odločitev strokovnih delavcev in gledali na primer skozi prizmo vsega, kar nas je naučilo socialno delo. Kaj je bila torej razlika med tem velikih prepadom »uličnih strokovnjakov« in strokovnimi delavci? Odgovor je preprost: znanje. Pri tistih najbolj glasnih nasprotnikih pa ni bilo krivo le pomanjkanje znanja, temveč tudi pomanjkanje empatije, notranjega miru, spoštljivega dialoga, bontona ... Ljudje bi se morali zadržati takšnih sovražnih odzivov, ki so nedopustni, saj posegajo globoko v intimo strokovnih delavk in delavcev, vse skupaj pa jih tudi žali tudi na zelo oseb-

nem nivoju. Morda so sovražni odzivi na spletnih medijih zgolj pokazatelj tega, da bi ljudje resnično morali poiskati mir v sebi in svoje sovražne projekcije ter lastne frustracije reševati na bolj konstruktiven način, ki nikogar ne prizadene in oropa dostojanstva. Ampak pustimo zdaj to. To je del človeštva, del naše biti in je širši družbeni problem, ki je preveč kompleksen, da bi o njem govorili in ga posploševali na tem mestu. Lotimo se tiste rešitve, ki pa se dotika nas: Kako pridobiti nazaj zaupanje ljudi v stroko socialnega dela? Kaj moramo storiti drugače?

1. Izboljšati javno podobo socialnega dela v medijih, zlasti podobo Centrov za Socialno delo.

Prvi korak, ki ga lahko stroka naredi v to smer je, da med spretnosti in znanja socialnega dela vključi učenje javnega nastopanja, da bodo strokovni delavci ob pritiskih medijev in množice podajali bolj suverene, samozavestne in odločne izjave v medijih. Tega ne more storiti nihče namesto nas, saj nihče drug ne govori v jeziku socialnega dela, ki je za stroko bistvenega pomena. Drugi korak je v medije vnesti več pozitivne vsebine socialnega dela ter več dobrih izkušenj deliti z ljudmi. Lahko bi posneli kakšen dokumentarec ali pa izvedli projekt Pozitivna podoba socialnega dela, znotraj katerega bi se predstavniki pojavljali v medijih z namenom ljudem približati socialno delo, ki je v nasprotju z »uradniki v pisarnah«, »vse delate slabo«, »vaše delo je enostavno«. Ljudje bi morali izvedeti za vso lepoto in strokovno kompleksnost našega poklica, da bi ga lahko ugledali v

drugačni luči.

2. Omejiti število diplomantov na Fakulteti za Socialno delo oz. dvigniti zahtevnost študija in kotrole nad znanjem.

Danes vsakdo misli, da lahko sodi o vsem, da so psihosocialna znanja del »kmečke pameti« in da je petletni študij socialnega dela zgolj »za okras«. Smo morda malo krivi tudi sami? Ali resnično lahko jamčimo, da iz naše fakultete odhajajo ljudje kompetentni za delo v stroki socialnega dela? Je študij dovolj zahteven glede na zahtevnost našega poklica? Če smo realni, moramo o tem razmišljati kot o Gaussovi krivulji, kjer je vedno nekaj slabih, nekaj dobrih in veliko povprečnih. Vendar se moramo vseeno vprašati, če je institucija za izobraževanje socialnih delavcev storila vse, kar je v njeni moči, da bi na trg dela odhajali kompetentni socialni delavci, ki bi spoštovali svojo stroko. Moje mnenje je, da bi bilo potrebno dvigniti zahtevnost pisnih izpitov in vsekakor uvesti praktično ocenjevanje t.i. demonstracije spretnosti, ki se ocenjujejo in so pogoj, za napredovanje v višji letnik. Na naši fakulteti se preveč tolerira »tihe študente«, ki lahko pridejo z malo iznajdljivosti skozi celoten študijski program skoraj brez udejstvovanja na vajah in spregovorjene besede v diskusijah. Menim, da se socialnega dela ne moreš naučiti zgolj s poslušanjem. Potrebno je veliko vaje, preverjanja svojega vrednostnega sistema, strahov in predsodkov, usposabljanja za dialog socialnega dela ter udobno namestitvev v delovnem odnosu, ki je glavni inštrument za delo v

našem poklicu. Prav tako pa je pomembno, da verjameš v to, kar počneš. Nisem še srečala avtomehanika, ki bi mislil, da to, kar se je učil v avtomehantični šoli ne deluje pri popravilu avtomobila in bi delal stvari malo po svoje. Pri avtomobilu se namreč ve, da je delo uspešno opravljeno, če se brez težav peljemo. Kaj pa pri človeku in pristopih pomoči?

3. Boriti se za ugled in strokovnost socialnega dela, saj imamo v jeziku socialnega dela besede za to, kar delamo in znamo z njimi socialno delo predstaviti ljudem brez prizvoka manjvrednostni našega poklica.

Socialno podjetništvo - alternativa kapitalizmu

Pojem socialnega podjetništva je v Sloveniji še zelo neznan. Čeprav je veliko ljudi že slišalo za to obliko podjetništva, jih le malo dejansko ve, kaj je to. Odgovori se večinoma vrtijo okoli tega, da je to še ena izmed oblik, kjer institucija živi na račun države. Malce bolj pikri pa hitro odgovorijo, da je to kraj, kjer se nič ne dela in vleče dobro plačo.

V uvodu članka bi rad natančno opredelil pojem socialnega podjetja. Najprej moramo pojasniti, da ne gre za institucijo, ki živi na račun države kot marsikdo sklepa zaradi besede socialno. Beseda se nanaša na družbo, zato bi mu lahko rekli družbeno podjetje oz. ustanova, ki deluje za dobrobit in napredek družbe. Najboljše pojmovanje in definicijo socialnega podjetja poda Stritar (2013; Socialno podjetništvo – družbeno podjetništvo), ki pravi, da socialno podjetje potrebuje dobro vizijo in marketinški načrt na katerem sloni prihodnost in uspešnost podjetja. V nadaljevanju opredeli vzporednice med običajnim in socialnim podjetjem, vsebovala naj bi namreč podobne elemente.

- Poslovna ideja, ki obenem rešuje socialni problem (dodaten razlog za poimenovanje).
- Je neprofitna organizacija.
- Temelji na demokratičnosti in enako-

pravnosti članov.

(Stritar, T. 2013. Socialno podjetništvo – družbeno podjetništvo.)

Iz zgornje opredelitve lahko sklepamo, da to ni podjetje, ki bi živelo na račun države, temveč stremi k samostojnosti in konkurenčnosti na trgu.

Alternativa kapitalizmu

Svet se trenutno še vedno nahaja v krču finančne krize. Čeprav se počasi že svetlika na koncu tunela, kjer bomo imeli boljšo prihodnost, smo trenutno še vedno v času in okolju, ki mu vlada kapitalizem - sistem, ki vidi samo dobiček in je zanj pripravljen iti preko trupel. Ljudi se praktično ožame na delovnem mestu in potem preprosto zamenja. Prave delovne solidarnosti in etike že dolgo ni več, saj vsi vidi-

mo le konkurenco drug v drugem. S tem se uničuje posameznikova inovativnost in onemogoča napredek. Razmere na delovnih mestih so postale nehumane in nevzdržne. Človek je reduciran na številko, ki mora dnevno opraviti svojo normo. Čeprav se gospodarstvo pobira, je le še vprašanje časa, kdaj bo milni mehurček spet počil in bomo zapadli v novo, morda še večjo krizo. V svetu pa vendarle že obstaja alternativa, ki je ravno socialno podjetništvo.

Socialno podjetništvo sicer ima v sebi kapitalizem, saj še vedno deluje na trgu in operira s kapitalom, a deluje družbeno, za ljudi. Eden izmed elementov, ki smo ji opredelili zgoraj, omenja enakopravnost in demokratičnost med člani, ki je eden izmed ključnih delov, saj omogoča konstanten razvoj. Vse velike svetovne korporacije se zavedajo pomembnosti človeškega kapitala in razsežnosti, ki jih le-ta ponuja. Ljudje smo razmišljujoča bitja in imamo dnevno ideje za napredek družbe. Vendar se slovenski menedžerji tega ne zavedajo dovolj in niso pripravljeni vlagati v človeški kapital, temveč v kratkoročne cilje, ki pa v veliko primerih ne obrodijo sadov.

Socialna podjetja delujejo po principu enakopravnosti ter omogočajo, da lahko vsak posameznik izrazi svoje ideje, ne samo to, izrazi lahko svoje pomisleke glede usmeritve, trenutnega vodenja, poda zunanji pogled na stvari in omogoči lastniku podjetja, da dobi širšo sliko ter spremeni določeno stvar. Tega je v slovenskih podjetjih premalo, ne spodbuja se inovacij, noben uslužbenec, razen vodilnih kadrov, nima besede pri razvoju, čeprav delavci na najnižjih nivojih zelo dobro poznajo delovni proces in bi lahko predlagali marsikatero

izboljšavo.

Drugi in hkrati najbolj ključen element socialnih podjetij pa je njihova neprofitnost in vlaganje dobička v razvoj. Trend v Sloveniji je, da se povsod ukinjajo razvojni oddelki. Oddelki, ki bi potencialno omogočili preživetje podjetja z novo idejo. Ne drugi strani pa so socialna podjetja zakonsko zavezana k temu, da morajo vlagati v razvoj, kar omogoča, da so lahko bolj konkurenčna na trgu dela in imajo več virov zaslužka, saj se konstantno razvijajo in ustvarjajo nove storitve in produkte. Tu je pomembno izpostaviti, da to v veliki meri onemogoča delitev dobička med vodilne. Delitev dobička ob koncu leta je v socialnih podjetjih sicer mogoča, vendar se razdeli le določen odstotek, vsi uslužbenci pa morajo dobiti enak del, saj so zavezani k demokratičnosti.

Tretji omenjeni element pa je družbeno delovanje oz. dejavnost, ki omogoča napredek družbe. Element je bistvo besede socialno v nazivu. Podjetja tega tipa so zakonsko zavezana k temu, da opravljajo dejavnost, ki je družbeno koristna. Te dejavnosti, so posebej našteje na straneh ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo. Če podjetje ne opravlja te dejavnosti, ne more pridobiti statusa. A bistvo tega elementa je v tem, da ponazori namen podjetja, ki pa ni v dobičku temveč v pomoči ljudem in družbi, ki s tem napreduje, se razvija in postane boljša. Socialni podjetnik je sicer izkušen menedžer, ki je hkrati družbeno zaveden človek z empatijo do soljudi.

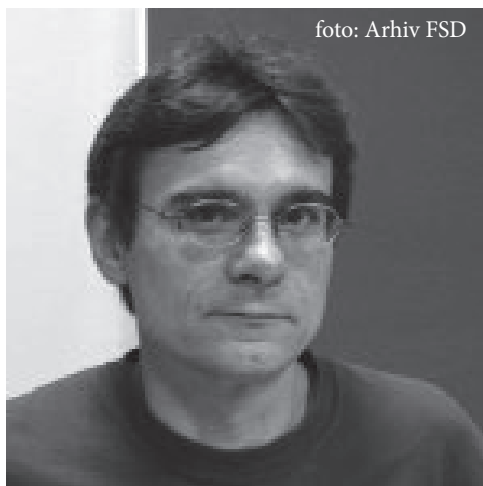
Težave in prihodnost socialnih podjetij v Sloveniji

Socialno podjetje je v Sloveniji še vedno v povojih. V zakonih so določene luknje, ki omogočajo potencialno izkoriščanje koncepta, zato bi bilo potrebno te težave rešiti. Sem mnenja, da prihodnost leži v socialnih podjetjih, saj resnično predstavljajo alternativo kapitalizmu. S svojimi koncepti in elementi kombinirajo med kapitalom in napredkom družbe. S svojo obliko ponujajo nove službe in rešujejo globalna in socialna vprašanja. Ta potencial pa bi morala prepoznati tudi država, ki bi začela vlagati v razvoj te panoge in bi hkrati začela ozaveščati ljudi, da ne bi imeli več pred očmi ustanove, ki živi na račun države, temveč ustanovo, ki gradi boljšo prihodnost za vse nas.

Vira:

- Kupšek, T., Pokorn, D. (2015), Socialno podjetništvo na temelju medgeneracijskega sodelovanja
- Stritar, T. (2013), Socialno podjetništvo - družbeno podjetništvo. Dostopno na: <http://mladipodjetnik.si/novice-in-dogodki/novice/clanek-socialno-podjetnistvo-druzabno-podjetnistvo> (22.4.2016)

Doc. dr. Srečo Dragoš

Kaj ste želeli biti po poklicu kot otrok?

Pojma nisem imel. Najprej je bil luksuz, da ni bilo potrebno razmišljati o tem, vendar pa se je bilo potrebno s tem soočiti ob koncu osnovne šole. Moja izbira je bila avtomehanik ali pa popravljalec koles, zato sem šel na tehnično šolo, pa še zraven stanovanja sem jo imel, brez nekega razmisleka in pa zato, ker so šli tja vsi prijatelji. Potem je bila štiri leta skrb, kako zbežati ven iz tehnike, saj je bila vrsta stvari, ki smo jih pogrešali v takratnem izobraževanju in tudi zanimalo so me čedalje manj. Učili smo se namreč, kako projektirati zobata kolesa, čeprav jih že takrat nihče ni več izdeloval sam, nismo pa nič vedeli o elektroniki, čeprav je že bila glavna produkcijska sila v tovarnah. Tako sem imel načrt čim prej zbežati ven iz tehnike in pristal sem na socialnem delu, kjer pa se mi je odprl svet – profesija, ki spremeni človeka.

Kaj je bila največja neumnost, kar ste jih kdaj naredili?

Hm, moram premisliti, da ne bo izpadlo, kot da nisem nikoli naredil nobene neumnosti. Verjetno bi bila neumnost prav to, da ne najdem nobene...

No, moja najzgodnejša neumnost je bil prvi spor s starši. Bilo je v predšolskem obdobju, ko sem bil star med štiri in pet let. Hoteli so mi dopovedati nekaj, s čimer se jaz nisem strinjal, zato sem rekel, da bom šel od doma, če me bodo silili. »Ja, potem pa kar pojdi« sem dobil odgovor - in sem res šel. Spomnim se, da sem vzel eno veliko palico za perilo kuhat (takrat še nismo imeli pralnega stroja in smo perilo prali v velikem loncu ter ga mešali z meter dolgo kuhalnico). Na to palico sem si obesil culo, povezano iz gospodinjskega prta, dal noter nekaj hrane, si jo oprtal na ramo in šel v mesto. Vedel sem, kje je mestni park, da bi tam prespal, bom že kako, sem si mislil (čeprav nisem kaj dosti mislil). Seveda nisem prišel do parka, saj sta oba starša pritekla za mano in me odvedla nazaj domov. Spomnim se njunih obrazov, ki sta bila po eni strani nejevoljna zaradi cirkusa, hkrati pa sta komaj zadrževala smeh in pa krohota sosedov. Vsem je bilo jasno, kaj se dogaja, le meni se je zdela situacija smrtno resna in sploh nisem razumel, kaj se ostalim zdi tako smešno. Skratka, neumnosti ni bila v tem mojem malem-velikem

uporništvu, ampak odsotnost načrta, kaj bo po tem. Šele kasneje mi je - kot družboslovcu - postalo jasno, da niti nisem bil unikatni. Isto slepo pego preigravajo vse revolucije, kot tudi nenasilne evolucije (npr. slovenska osamosvojitev). Nihče ne razmišlja o dnevu pozneje in tudi razmišljanje o razmišljanju je zelo redko. Od tod improvizacije, razočaranja in različne porazdelitve nastalih stroškov...

Če bi lahko, bi ...

... se že v mladosti začel ukvarjati s plezanjem, ki sem ga odkril šele deset let nazaj. Ker mi manjka licenca za samostojnega plezalca, sploh pa kilometrina, sem najlepše alpske smeri (in pa tiste v Paklenici) izkusil samo kot drugi v navezi. Kajti kljub vsem užitkom je v alpinizmu razlika med prvim in drugim v navezi približno taka kot v letalu med pilotom in potnikom ali pa v kulinariki med kuharjem in strežajem. Čeprav gre za premagovanje povsem iste smeri, čeprav gre za iste kamne, ki gre-

do skozi roke obeh v navezi, za isti cilj, iste pasti in za isto porabo energije, je objektivna razlika v položaju med prvim in drugim tako dramatična, da se odraža v povsem različnem doživljanju. In če nimaš tečaja, si večno prikrajšan za izkušnjo prvega, kar je seveda nekaj, česar ne gre ponavljati v nedogled. Kajti plezanje, zlasti alpinistično, je najbolj značilen primer lacanovske ujetosti: vedno hočeš »Še«... In tega »še« ni in ni konec, tudi takrat ne, ko prideš na vrh (za razliko od, denimo, ostalih telesnih užitkov).

Torej se v prostem času ukvarjate z alpinizmom?

Zdaj niti ne več. Po prenehanju alpskih smeri sem pristal v nižinskih plezališčih in nazadnje v dvorani, tega pa sem se sčasoma naveličal. To je tako kot bi sprehode v naravi zamenjal za sobno kolo, misleč, da greš na bolje. Jasno, da ne gre. Od takrat dalje se občasno spogledujem s tekom, za zdaj sem še presenetljivo navdušen. Sicer pa spadam v tisto kategorijo srečnih, ki nikoli nimajo niti najmanjših problemov s prostim časom, kar velja v obeh primerih, ko ga nimam, a tudi, ko ga imam veliko in se mi nič ne ljubi, tudi v tem primeru uživam. Brezdelje je mati modrosti (utrujen človek ne more misliti). Brezdelje je tudi ekološko najbolj vzdržna in trajnostno najboljša drža. Seveda le, če si ga lahko privoščite in če ste vsaj toliko prisebni, da se ne obremenjujete s slabo vestjo lenuharjenja. Kajti zabušavanje je občutek, delegiran od drugih zato, da bi vas obdržali znotraj tega, kar se od vas pričakuje. Zato se danes meritokracijo razume povsem spretno: brezposelnim se nabija indi-

vidualna krivda, češ, zakaj se pa sami bolj ne aktivirate, medtem pa brezdelneži z visokim statusom veljajo za zgled družbene uspešnosti. V resnici je obratno, brezposelnici niso sami krivi, brezdelni bogataši pa so zaslužni za svoje bogastvo nič več kot zgolj v 10 odstotkih, kot kažejo raziskave. A te traparije s stigmatizacijo brezdelja ne bodo trajale dolgo, že v vaši generaciji se te zadeve spreminjajo na glavo. Meja med delovnim in prostim časom, ta par stoletna inovacija, danes izginja za vse, včasih je bila zabrisana le privilegiranim. Kar je v tem dolgoročno dobrega in slabega, pa ni mogoče napovedati v celoti. Futurologija (kot znanost) ne obstaja, ker je nerešljiva ovira čas. Zaradi časovnice lahko preteklost spoznamo, a nanjo ne moremo vplivati, na prihodnost pa lahko vplivamo, a je ne moremo spoznati.

Naj beseda...

... *biti*. Pokrije vse, kar je, vse živo in vse neživo. In ostaja tudi najbolj nerazložljivo. Biti nikoli ne moremo pojasniti do konca, brez preostanka. Ko rečem, da nekaj JE (takšno ali drugačno...), lahko na različne načine raziskujem in razlagam le tisto nekaj, nikoli pa ne moremo pojasniti samega JE, torej bistva tega, zakaj nekaj obstaja. Lahko se zgolj čudimo, kar pa ni enostavno, včasih je celo nevzdržno – in na tej točki se začnejo človeške civilizacije. Zaradi nelagodja začnemo racionalizirati tisti JE, na kar se delamo, da imamo bit v žepu in že počnemo neumnosti, ker bit prezremo ali jo pa uničimo.

Kaj skuhate, ko ste v soboto doma?

Praviloma nič. Kadar pa se lotim kuhanja,

je najboljša jed prebranec iz konzerve Naturela – zelo dobra znamka (a to velja samo za prebranec). Nič pesticidov, nič konzervansov, kljub temu pa zaprta konzerva drži zelo dolgo, priprava skrajno enostavna, hitra, prenese vse dodatke, hrana zdrava. Sam nerad kuham. To je nekaj takšnega, kot da bi pumpal zračnico na biciklu – narediš, če je res treba, mi pa ne pade na pamet, da bi v tem iskal neke užitke ali se celo trudil redno ponavljati. Veste, v kulinariki velja samo eno pravilo, to je: vse paše k vsemu – vse ostalo so zgolj kulturne variacije v pozabljanju. Zato se povsem ignorira dejstvo, da je prava zgodovina kulinarike v resnici zgodovina najpreprostejših jedi, kot tako jo srečate v prav vseh kulturah, od arhaičnih do postmodernih, brez izjeme. Ob tem pa je samo peščica maloštevilnih družb – samo imperialistične – razvila recepte »visoke« kulinarike in le ta danes šteje (v Evropi se je to začelo z Otomanskim cesarstvom). Skratka, bistvo kulinarika je razredno vprašanje, katerega socialnost se zamegljuje zato, da se je ločnica mi/oni začela reproducirati tudi skozi ustno votlino in privzela videz univerzalnosti. Gre za trik. Kajti – kulinarčno gledano – se je edini pravi napredek človeštva zgodil z izumom pločevinke pred dvesto leti. S tem je konserviranje hrane, ki je sicer še starejše od izuma ognja, prvič povzdignjeno na višjo stopnjo.

Kaj bi storili, če bi vedeli, da boste čez en teden umrli?

Verjetno prav nič. Delal bi točno to, kar delam sicer. Psihična kriza udari največkrat in najmočnejše takrat, ko padete ven iz dnevne rutine. Ko se usedete in opustite ti-

sto, kar ste običajno delali. V psihični krizi se vam celo ne ljubi družiti. Takrat postane nevarno, da se zakrknete in se smilite samemu sebi, to je pot v depresijo, ko pa se enkrat znajdete na tej poti, vidite tisoč razlogov, zakaj ne gre drugače. Vzdrževanje - oziroma poskus vzdrževanja - dnevne rutine v izrednih razmerah je najboljša varovalka pred katastrofo. Dnevne rutine so izumljene zaradi dveh razlogov, zaradi poenostavitve in pa, da zakrijejo ranljivost. Problem je seveda v tem, da na to pozabimo prav takrat, ko ne bi smeli.

Kako si zapomnite toliko stvari?

Sploh nimam takega občutka, zagotovo pa ne uporabljam nobene mnemotehnike pomnjenja. Čeprav so sila preproste, vsak se jo lahko nauči v parih minutah. Recimo, z najenostavnejšo med njimi si ob prvem branju lahko zapomnite nekaj do 20 stvari, ki jih nameravate kupiti v trgovini, da si ne rabite pisati listka. In potem boste še po enem tednu ali več znali ponoviti točno teh 20 stvari, tudi od zadaj naprej. Preizkušeno. Vendar – čemu to služi, če pa si lahko napišeš na listek, ko greš v trgovino? V mnemotehnikah tiči iluzija, da boš bolj pameten, če jih obvladaš, večkrat je prav nasprotno. Kar si zares zapomnimo (od koristnih stvari) dolgoročno, včasih za vse življenje, je samo tisto, do česar imamo interes, kar nas zanima. To pa ni učenje na pamet niti tehnike pomnjenja. Če imamo pa še to redko srečo, da se poklicno ukvarjamo z nečim, kar se nam zdi zanimivo, potem smo pa na boljšem kot bogovi. Ker »bog« ni bil preveč zadovoljen, ko je ustvaril človeka, kmalu je videl, da se mu je vse skvarilo, zato si je začel izmišljati ra-

zlične kazni itd. a žal, velja tudi obratno. Če nekaj moramo znati ali pa nas k temu celo silijo, je učenje muka in povzroča možganske poškodbe. Se spomnim, da nisem nikoli razumel Prešernovih verzov, ko smo se morali Zdravljico naučiti na pamet v nižjih razredih osnovne šole. Šele v višjih razredih se mi je posvetilo, da je bila težava v prisilnem učenju na pamet in to brez razumevanja. Enako izkušnjo sem ponovno doživel samo še v bivši vojski (JLA). Učenje na pamet je prisila za pamet, prisila pa vedno vzbudi odpor. To je smrt za znanost in osebnost.

Kaj ste danes že naredili zase?

S kolesom sem šel v službo in užival v lepem vremenu, počutim se, kot bi bil na izletu. In poleg tega me še čaka pot domov. V Sloveniji imamo pač ta privilegij, da imamo majhno prostorsko distanco od doma do službe, ker smo vsi skupaj na majhnem ozemlju, a precej enakomerno poseljeni. Tega v drugih državah nimate, oziroma zelo redko.

Za konec še vaš moto?

Eksistencialni (oz. neosocialni) trojček temeljnih načel - prvo načelo: ne škodovati. Drugo načelo: pustiti biti. In tretjič: narediti svet boljši od tega, v katerem si. Ne gre sicer za filozofska načela (saj se nikoli ne izidejo v čisti obliki), so bolj smerokazi oz. prometni znaki za navigacijo v džungli, kjer živimo. Naj je prometna signalizacija še tako dovršena, ne ukinja nesreč, preprečuje pa njihovo pogostost, kar je življenjskega pomena. In prav za to gre. Brez omenjenega eksistencialnega trojčka delamo neumnosti in to pogosto

na najslabše možne načine, npr. tako, da sploh ne vemo, da jih delamo ali pa takrat, ko vemo, kaj počnemo, začnemo iz škode delati vrlino. Gre torej za vodila, ne za ideale. Ta načela niso uresničljivi stoodstotno, a ne smemo biti brez njih. Naj nas ne zmede, da je osrednji problem pri prvem načelu stvar definicije. Prav od tega, kako široko ali pa kako ozko boste definirali škodo, je odvisno, kako boste ravnali. A brez definicije (škode) boste drugim in sebi nevarna bomba na dveh nogah; zgolj empatija tu ni dovolj. Pri drugem načelu je največja zadrega v tem, da se krši tudi tam, kjer okolje pričakuje od vas, da ga ne boste – torej v profesijah, specializiranih za osebno pomoč. Tudi, ko sem prepričan, da vem, kaj bi človeku koristilo, mu to zagotovo ne bo koristilo, če on sam tega ne vidi in če začuti, da mu je vsiljeno. Tretje načelo pa je najbolj relacijsko in kompleksno, saj ko nekomu naredim nekaj dobrega, se včasih zgodi, da gre to početje na račun tretjega, ki (t)isto dobro, ki ga je bil deležen drugi, občuti kot svoj strošek. Kaj storiti v takih primerih? Samo družboslovno znanje je takšno, ki pomaga, da prepoznamo nujnost prerazdelitve moči, na primer iz dominacije v ravnovesje. To je (če se zgodi) najpogostejša točka preobrata, da dobitke in stroške uzremo v drugačni luči, kot so se kazali prej. Veščine socialnega dela pa povedo, zakaj in kako to izvesti. Seveda so rešitve iz teh zagat redko enostavne ali elegantne, a poanta je, da si brez omenjenih načel tlakujemo pot v katastrofo.

Povzetek dela ŠS FSD v študijskem letu 2015/16

Študentski svet Fakultete za socialno delo je v študijskem letu 2015/16, ne le pridobil nove člane, temveč tudi novo predsednico. Na svet se lahko opre vsak študent, ki ima težave s študijem ali kakršnimikoli ostalimi vprašanji. Za vse, ki morda ne vedo: na svet se obračajo tudi skupine študentov, ki zaprosijo za obliko finančne pomoči. V kolikor ima svet dovolj financ, se potruži ugoditi vsaki prošnji. Letos smo tako potrdili prošnje za donacijo dvestotih izvodov časopisa Pomoč, odobrili prošnjo za lektoriranje in oblikovanje časopisa Pomoč, želeli pa smo tudi finančno podpreti študente, ki odhajajo na Kongres študentov socialnega dela v Beograd, a je kasneje ena izmed članic finance pridobila na rektoratu. Poskusili smo tudi oživiti dogodek »Wings for life« na sami fakulteti, a žal vse skupaj neka-ko ni steklo. Študentski svet se je letos še posebno potrudil na promocijskem materialu, ki ga je podeljeval na informativi ter informativnih dnevih. Poseben delež materiala smo dali na stran ter vsak kemični svinčnik ter obesek za ključek, v sklopu tematike naše fakultete, namenili posameznemu brucu in brucki, ki prihaja v oktobru. Ker se je vodstvo sveta nekoliko zamenjalo, smo se skupaj učili in poskusili postati še boljši in še bolj dostopni študentom. Prihodnost smo si zastavili nekoliko bolj široko, zato bomo, ko dobimo uporabniška imena in gesla določenih profilov in e-mailov od prejšnjih članov sveta, naredili iz profila ŠS FSD na facebook-u stran in še nekoliko več delati na sami promociji sveta. Na aprilski seji je beseda tekla predvsem tudi o tutorskem sistemu, katerega nameravamo, z glavno besedo Nine Žitek, ponovno vzpostaviti ter o naslednikih skupin za pripravišstvo, saj na žalost le-te odhajajo, zato imamo sedaj mi mlajši nalogo, da prevzamemo njihovo poslanstvo in soustvarimo rešitve, ki bodo ugodne za vse, predvsem pa za nas študente in diplomante Fakultete za socialno delo.

Predsednica ŠS FSD,
Nika Stefanišin

■ Piše: Nina KOVAČ

Kje 'maš pa ti prakso letos?

Kar pogosto vprašanje. Letos je moj odgovor malo drugačen. Ne, nimam je v Ljubljani in ne, nimam je v domačem kraju. Začela sem na Nizozemskem, nadaljujem v Franciji in zaključim v Italiji. S kom? Z Zavodom ODTIZ.

V marcu sem se z učno bazo udeležila 10-dnevnega projekta "*YE kick off for an amazing journey from insecurity to self esteem*" na Nizozemskem. Projekt je potekal v okviru Erasmus +. Udeležile so se ga skupine mladih iz Turčije, Bolgarije, Romunije, Portugalske, Nizozemske, Poljske in Slovenije.

V osnovi je bil projekt namenjen osebam z ovirami v duševnem zdravju. Dnevi so bili zapolnjeni z različnimi zabavnimi in poučnimi dejavnostmi, ki so bile namenjene spoznavanju različnih kultur, krepitvi samozavesti ter druženju in vključevanju. Spoznavali pa smo tudi, kakšni so po svetu programi namenjeni osebam z oviro.

V prostem času smo raziskovali okolico. Obiskali smo Giethoorn, tako imenovane nizozemske Benetke, ter seveda glavno mesto Amsterdam.

Ta projekt se je zame izkazal kot izjemna priložnost za pridobivanje novih delovnih izkušenj na področju socialnega dela ter osebne asistence. Tudi zato sem brez pomislekov sprejela ponudbo za sodelovanje na dveh prihajajočih mednarodnih projektih v Italiji in Franciji. Več o tem v naslednji reviji Po moč.

Če te zanima sodelovanje z Zavodom ODTIZ, nas poišči na Facebooku, ali pa preveri našo spletno stran. Vedno smo veseli novih obrazov, sploh s FSDja.

Na splet po brezplačen psihološki nasvet

Imate težave, pa ne veste, s kom bi se pogovorili? Ali pa bi želeli povsem anonimno z nekom spregovoriti o svojih najglobljih skrivnostih, ki jih ne morete nikomur zaupati, a vas iz dneva v dan vse bolj obremenjujejo? Za takšne in drugačne težave je pravi naslov **Društvo za psihološko svetovanje Kameleon**.

Pred več kot **petimi leti** so prav zaradi tega, ker menijo, da bi morale biti psihološke storitve dostopne vsakomur, ne glede na status in finančno stanje, ustanovili Društvo za psihološko svetovanje Kameleon. Društvo tako v svojem osnovnem namenu nudi **brezplačno** internetno **psihološko svetovanje** ljudem **vseh starosti** na celotnem območju Republike Slovenije. Svetovalci so usposobljeni strokovnjaki s področja psihologije in psihoterapije, ki se v Kameleonovi e-svetovalnici vsakodnevno srečujejo z mnogimi osebnimi stiskami.

Eden od njihovih vidnejših projektov pa je zagotovo humanitarna akcija »**Narišimo nasmehe na obrazih otrok**«, kjer že tradicionalno vsako leto obdarujejo otroke iz socialno šibkejših družin. V ta namen po vrtcih, osnovnih in srednjih šolah, fakultetah ter nekaterih podjetjih zbirajo nove ali dobro ohranjene stare igrače, šolske potrebščine, otroške knjige, pripomočke za otroke in sladkarije. Zbrane stvari nato oblikujejo v lepa darila, ki si jih otroci izberejo sami, saj so zavita v prozoren darilni papir. Humanitarni projekt poteka v sodelovanju s centri za socialno delo, vrtci, šolami, varnimi hišami, materinskimi domovi, mnogi posamezniki pa se na društvo obrnejo tudi sami. Sam projekt so do sedaj izvedli že četrtrič, skupaj pa so obdarili že preko 2500 otrok iz vse Slovenije.

V društvu poudarjajo, da je vedno potrebno začeti pri sebi. S tem, ko se sami spreminjamo in rastemo, se pravzaprav začnejo razreševati tudi težave v našem življenju. Pri vaši osebni rasti pa vam Kameleonovi svetovalci več kot z veseljem stojijo ob strani.

Na njihovi spletni strani www.svetovalnicakameleon.si je tako objavljen urnik njihove e – svetovalnice, na njej pa obenem najdete tudi različne psihološke in življenjske tematike za ljudi vseh življenjskih obdobj.

Dva projekta mladinskega in terenskega dela iz ene hiše

V hiši na Robbovi 15 in predvsem zunaj nje delujeta projekta, ki izhajata iz istih teorij in podobnih snovanj izvirne enote hiše ter uporabljata podobne metode, a se pomembno razlikujeta v niansah, v sebi pa nosita mnogoterost v njiju vključenih izvajalcev in udeležencev.

Njuno sidrišče: TERENSKO DELO = Zelena

Na Zavodu Bob že od samega začetka navezujemo stik z mladimi tudi preko terenskega dela, saj nam to omogoča navezavo stika tudi s tistimi mladimi, ki se drugače ne bi odločili za obisk naše hiše ter pogosto niso vključeni v programe, ki so namenjeni mladim. Mlade pritegnemo z manj formalnimi pristopi, ki bodo podrobneje opisani v drugem delu članka. Terenski delavec ima vedno tudi vlogo raziskovalca, saj raziskuje stanje na terenu in potrebe mladih (Rhodes, 1996). Na podlagi prepoznanih potreb nato terenski delavec izvaja na terenu aktivnosti, ozavešča in informira ter s tem odgovarja na potrebe mladih. Terenski delavec spodbuja aktivno participacijo mladih pri odgovarjanju na lastne potrebe in se zavzema tudi za to, da potrebe mladih slišijo v institucijah, ki pri svojem delu nimajo neposrednega kontakta z njimi, a s svojim delovanjem vplivajo na njihova življenja. Na Zavodu Bob spodbujamo, da terensko delo izvajajo mladi in tako delujejo za mlade. Prednost vrstniških terenskih delavcev je v tem, da bolje poznajo ciljno skupino mladih in njihovo kulturo. Mladi se lažje identificirajo z vrstniškim terenskim delavcem, zato vrstniški terenski delavec lažje predaja znanje mladim (Hren, 1999).

Projektoma Mreža Mlada ulica (MMU) in Bob Geto ft. Tobalko Vila (Geto Vila) je poleg zgoraj naštetega skupno tudi to, da se terenski delavci, tako vrstniški kot nevrstniški, za svoje delo vseskozi izobražujemo, predvsem z organiziranjem notranjih izobraževanj in z udeležbo na strokovnih dogodkih, razvijamo in izpopolnujemo prej opisano metodologijo terenskega dela ter smo za svoje delo plačani. Še bolj zanimiva podobnost je nehierarhična organiziranost delovanja obeh projektov. Pri obeh projek-

tih delo poteka v delovnih skupinah. Vloge, ki jih izvajalci projektov zavzemamo, krožijo, tako da se vsak sodelujoči preizkusi v različnih vlogah in pridobi veliko različnega znanja. Obema projektoma je skupno tudi to, da terenski delavci pri svojem delu uporabljamo trigger-je, kot so palačinke in koški pri MMU ter karte za vedeževanje in vprašanja na temo tobaka, alkohola in zdravil pri Geto Vili. Trigger-ji so neinvazivni pripomočki terenskega dela, ki omogočajo vzpostavitev varnega okolja za pogovor z mladimi. Predstavljajo vstopno točko v komunikacijo z mladimi in s tem tudi pričetek pogovora o tematikah, ki jih projekta naslavljata.

Nianse zelene

MMU naslavlja problematiko zbiranja mladih na javnih površinah in se zavzema za: zmanjševanje vrstniškega nasilja in kršenja Zakona o javnem redu in miru, zmanjševanje škode zaradi zlorabe alkohola in drugih psihoaktivnih substanc, vzpostavljanje pogojev za dialog med mladimi, prebivalci lokalne skupnosti in odločevalci, širjenje zavesti o javnih površinah in odgovorni (so)uporabi javnih površin, širjenje zavesti o spoštljivem odnosu do soljudi in okolja ter socialno vključenost mladih, delovanje, ki jim bo dalo glas in problematiko osvetlilo z njihove strani. Terenski delavci MMU to dosegamo tako, da se vsak petek zvečer odpravimo na lokacije, ki so priljubljena

zbirališča mladih (npr. Kongresni trg) in tam izvedemo terensko akcijo. Koškarji, terenski delavci, ki delijo mladim koške za smeti, hodijo od skupine do skupine mladih, jih nagovarjajo k odgovorni uporabi javnih površin, se pogovarjajo o druženju mladih in o drugih stvareh, ki to druženje spremljajo. Vse to dogajanje spremlja peka brezplačnih palačink.

Geto Vila spodbuja razvoj shem medsebojne podpore in sodelovanja izven institucionalnih okvirov ter daje velik poudarek oživljanju javnih površin in spodbujanju uporabe le-teh v nekomercialne namene. Prvo dosegajo tako, da se z

Predstavitve organizacij in njihovega delovanja

mladimi pogovarja o temah, ki so za njih aktualne, spodbuja pogovore o uporabi zdravil, alkohola in tobaka ter informira in spodbuja k refleksiji. Mlade, ki izkažejo interes za aktivno vključevanje, povabi in spodbuja k sooblikovanju projektnih dejavnosti. To pomeni, da po vzpostavitvi prvega stika z mladimi in začetnem spoznavanju skupaj z njimi oblikuje, izdeluje in izvaja tisto, kar jih interesira. Pri tem spodbuja k izmenjavi znanj in resursov med udeleženi v dejavnosti. Uporabo javnih površin spodbuja predvsem z vzpostavljanjem srečanj na javnih površinah. Na srečanjih se pogovarjamo o različnih, za mlade aktualnih temah. Namenjena so predvsem poglobljanju in širjenju obzorij. Ti dogodki so vnaprej napovedani; Geto Vila mlade povabi preko spleta in od ust do ust.

Poleg razlik v viziji in namenu, se projekta razlikujeta tudi v ciljni populaciji, ki jo nagovarjata in prostoru izvajanja aktivnosti. Na splošno lahko terensko delo poteka na ulici, na domu in v prostorih drugih institucij (Rhodes, 1996). V MMU terenski delavci k odgovorni souporabi javnih površin nagovarjamo mlade, ki se v večjih skupinah zbirajo na javnih površinah predvsem v nočnih urah in se tam zabavajo in družijo. Ker nagovarjamo predvsem skupine mladih, je terensko delo MMU usmerjeno v delo s skupinami in spreminjanje skupnostnega vedenja. Druženje mladih pogosto spremljajo alkoholne pijače, zato so pogosto mladi, s katerimi navezujemo stik, pod vplivom alkohola. Terenske akcije izvajamo od aprila do novembra, saj se mladi na javnih površinah zbirajo le v toplejših mesecih. Ker izvajamo terensko delo le na javnih površinah in so

naša ciljna skupina mladi, se terenski delavci MMU imenujemo mladinski ulični delavci. Terenska enota Geto Vile, ki sestoji iz dveh, treh mladinskih terenskih delavcev, deluje od aprila do novembra v parkih po Ljubljani v času prostega časa mladih. Decembra se z namenom, da ohranja stik v času, ko zunanje javne površine niso privlačne za druženje, do konca hladnih dni preseli na hodnike Srednje poklicne in strokovne šole Bežigrad in Dijaškega doma Bežigrad. Tako se izvaja terensko delo tudi v prostorih drugih institucij. Terensko delo Geto Vile je delo s posameznimi mladimi in delo s skupinami mladih – prve in druge nagovarjamo predvsem tako, da smo na terenu na voljo za pogovore, svetovanje in informiranje, vabimo k sooblikovanju različnih dejavnosti, ki so mladim v interesu, in vzpostavljamo srečanja na javnih površinah.

Tako Mreža Mlada ulica kot Bob Geto ft. Tobalko Vila v svoje vrste vabita vse, ki jih zanima terensko delo in delo z mladimi. Projektoma se lahko pridružiš tekom celega leta. Dogajanje na projektih lahko spremljate na njunih facebook straneh:

Bob geto ft. Tobalko Vila

Mreža Mlada ulica

Viri:

Rhodes, T. (1996). Terensko delo z uporabniki drog: načela in izvajanje. *Mreža Drog*, 4(4), 49–88

Hren, J. (1999). Terensko delo. *Socialno delo*, 38(4/6) 299–305

■ PO MOČ

Ustvarjalci in ustvarjalke časopisa Po moč si želimo, da bi bil to časopis študentk in študentov naše fakultete, v katerem bi imel vsak posameznik možnost izraziti svoje mnenje, ideje in kritike, zato vas vabimo, da se nam pridružite pri njegovem soustvarjanju! Pomagate lahko s pisanjem člankov oziroma besedil o temah, ki vas zanimajo. Lahko se lotite besedil s strokovno vsebino ali poljudno tematiko. Če vas katera problematika še posebej žuli, ste torej dobrodošli, da izrazite svoje mnenje in ga delite s študijskimi kolegi in kolegicami. Tisti z umetniško žilico pa ste vabljeni, da nam posredujete svoje pesmi, zgodbe, risbe in fotografije. Vaša vprašanja, ideje in prispevke nam posredujte na casopis.pomoc@gmail.com.

Vse bralke in bralce vabimo tudi, da podate svoje mnenje, predloge in kritiko prispevkov časopisa Po moč. Posredujte jih na casopis.pomoc@gmail.com z zadevo "Pisma bralk in bralcev".

Povsem na koncu bi se radi še enkrat zahvalili vsem tistim, ki ste v študijskem letu 2015/16 pomagali soustvarjati časopis Po moč, in vsem tistim, ki ste projekt (finančno) podprli, predvsem pa vam, bralkam in bralcem, ki ste časopis z užitkom prebirali.

Se beremo v naslednjem študijskem letu!